

Тирани ув'язнюють людину  
і в її власному серці  
*Станіслав Єжи Лец*

Можу з цілковитою впевненістю сказати, що враження він справив гарне. Такі люди завжди справляють гарне враження. Лагідний тембр голосу, теплі дотики рук, привітний погляд... Ніщо не віщувало біди. Ніщо. Він обережно нахилився й турботливо запитав, чи зі мною коли-небудь траплялося щось подібне.

— Ні, — відповіла я.

Але голос мій пролунав дещо невпевнено.

— У цьому немає нічого поганого. Ви марно страхаєтесь, пані, — ласкаво озвався він і опустив руку на моє плече.

Вимова була м'яка та пестлива. Зазвичай до людини з такою мимоволою мимоволі виникає довіра, і я врешті всміхнулася.

— Отак уже набагато краще, — у шпаринці між його вустами заблищав білосніжний рядок рівненьких зубів.

Він узяв мою руку, просунув її крізь манжету тонометра і почав вимірювати тиск. Зі стетоскопом викликав ще більшу довіру. Я аж принишкла, спостерігаючи, як зосереджено він виконував свою роботу.

— Ну? — байдуже протягнув його напарник.

— Все гаразд, — він знову приязно всміхнувся. — Мабуть, панянка просто перенервувала.

Його напарник в'яло позіхнув. Вочевидь, йому кортіло якомога швидше спекатися мене.

— Добре, — озвалася я. — У такому разі — дякую. І вибачте, що потурбувала намарне.

— Та що ви таке кажете! — щиро обурився лікар. — Здоров'я — це найважливіше, що є в людини. Тож ви вчинили правильно. Будь-яке, навіть найнезначніше, нездужання не має залишатися поза увагою.

Напарник лікаря закотив свої запалі очі.

— Якщо я тут більше не потрібний, то...

— Так-так. Дякую, друже, — не дав йому закінчити лікар, а тоді знову взяв мою руку і, проникливо заглянувши в очі, додав: — Вам треба більше відпочивати.

Я зашарілася. Чому? Важко сказати. Особливої симпатії до нього не відчула, проте заперечувати, що лікар — надзвичайно вродливий молодик, було безглуздо. Він немов щойно зійшов з обкладинки глянсу: показний, статний, гінкий. Більшість жінок мліє від чоловіків такого типажу. Навіть повірити важко, що цей красень здатний когось образити. Можливо, саме тому я й потрапила на гачок...

Уже пізніше часто згадувала ту зустріч. Намагалася видобути з пам'яті найдрібніші деталі того дня. Безупинно аналізувала свої дії, слова, поведінку. Однак не було нічого, що могло б видати в тім милім лікареві людину, яка веде подвійне життя.

Чи була в усьому тому моя провина? Що саме я зробила не так? Де схибила? Певний час силувалася знайти причину в собі, але згодом до мене дійшло, що все це — лише трагічний збіг обставин. Як-то кажуть, опинилася не в тому місці і не в той час. І по всьому.

— Якщо ви не впевнені, можемо пройти до мого кабінету і я дам вам легке заспокійливе, — якось між іншим промовив лікар, складаючи медичну валізку.

Я завагалася. Ні, не тому, що з'явилася підозра. Завагалася, бо справді трохи непокоїлася через це раптове запаморочення. За свої неповні двадцять сім років я майже не хворіла. «Здорова, як кобилиця!» — сміючись, повторював черговий медик, коли я приходила на щорічний профілактичний огляд.

— Гадаю, так мені буде спокійніше, — винувато всміхнулася, і красень у білому халаті провів мене до свого закапелку.

— Тут у мене невеличкий гармидер, тож перепрошую. Гостей не чекав, — тихо промовив, відчинивши переді мною важкі двері.

Він вказав на чорний шкіряний диван під стіною, і я покійно сіла. Кабінет був невеличкий, але затишний. Навпроти дивана стояв громіздкий робочий стіл із шухлядами по обидва боки, над яким висіла велика репродукція невідомого експресіоніста. Праворуч бундючилася старовинна шафа зі скляними дверцятами, а ліворуч поблискувало маленьке віконечко.

— Лікарю... — тихо почала.

— Називайте мене Дем'єн! — озвався він, на хвилюк полишивши копирсання в шухляді. — Тут усі називають мене на ім'я. А ви ж тепер теж частина нашої корпорації.

Я скептично всміхнулася. Можна було б сказати йому, що незабаром поїду і частиною цієї корпорації ставати зовсім не збираюся. Хай би навіть мені золотих гір наобіцяли, навряд чи затримаюся тут надовго. І річ не в тім, що адміністративні та житлові корпуси розташовані далеко від міста, в глушині, серед лісів та пагорбів. Радше навпаки — природа тут зачаровувала і водночас відлякувала, бо така відірваність від решти світу мені ніколи не імпонувала. Я навіть відверто дивувалася спеціалістам, які жили тут десятиліттями. Вони одружувалися, народжували дітей, влаштовували свята. Існували як одна велика родина. Мабуть, комусь такий устрій був би до смаку: безпека, стабільність, злагоджена атмосфера. Але себе серед цих людей уявити не могла. Уже й рота розтулила, аби все те промовити вголос, та змовчала. «Дурниці, — подумала. — Кому це цікаво?»

Однак дещо таки здалося мені дивним. Лише на мить. Незначну мить. Він не спитав мого імені. Своє

назвав, хоч у цьому й не було особливої потреби, а мого не спитав. Уже навіть хотіла сама назватися, але він нарешті знайшов те, що шукав — якісь ліки.

— Ось, тримайте, — простяг мені склянку з каламутною рідиною.

Я трохи зам'ялася. Він, помітивши це, знову широко розтяг вуста:

— Пийте, пийте! Не бійтеся. Це вас приведе у порядок. Тут незначна доза заспокійливого.

— Так, — недоладно погодилась я і піднесла склянку до рота.

Наступні кілька хвилин лікар (або ж просто Дем'єн) знову щось замислено вишукував у своєму столі, а я сиділа на шкіряному дивані. Тоді не розуміла, чому не йду геть, чому й досі без жодної потреби стирчу в цій кімнаті. А потім думки почали тьмаритися та важчати... Відчула дивну знемогу. Немов душі раптом заманулося покинути тіло. Повіки обважніли, дихання сповільнилося, ноги зм'якли.

— Що це? — прошепотіла. — Що це зі мною?

— Усе гаразд, — з тією ж приязною усмішкою відказав він, а тоді наблизився до дверей, і я почула, як клацнув замок.

— Що... що ви мені дали? — слова грузли в роті, наче там була в'язка патока.

Але він більше не відповідав. Ніжна, ласкава усмішка не сходила з його вуст, а погляд і далі яснів приязню та зацікавленістю. Він повільно підійшов і сів поруч. Пам'ятаю, як спробувала відсунутися, бо сів надто близько, проте власне тіло мене не слухалося. Пригадую калейдоскопічні уривки: ось його білий халат на підлозі, ось вродливе обличчя на відстані кількох сантиметрів від мого, а ось мене опалило важким та гарячим жаром чоловічої пристрасті...

Я прийшла до тями в тій самій кімнаті, на тому самому шкіряному дивані. Дем'єн сидів за своїм столом. Щось зосереджено передивлявся у товстій карт-